

beitet knopper som avga lukten Liss hadde fulgt, i over to kilometer luftlinje målt ut på kartet. Da vi avbrøt og krysset jernbanelinjen nærmere den snøfrie dalbunnen, fikk Liss sin første kontakt med elg. Vi støkket to dyr ut av dagleiet og fulgte sporene langs elva ned mot postrekken, men trekk opp dalen røpet postene og fikk dyrene til å vinkle ut på en bred aur av tørrlagt rullesteinsbunn. Igjen imponerte Liss meg, ved å følge sportegn som for meg bare viste seg som et par småstein snudd med den fuktige siden opp, inntil vi sto ved vannkanten og innså at elgen hadde krysset over til andre siden. Vi avsluttet første jaktperiode uten å ha sett elg, men i andre periode felte vi to okser for Liss, etter praktfullt overværs- og sporingsarbeid, men det er en annen historie.

Året etter meldte jeg meg igjen til jakt i Rana og fikk da med meg en annen svarhundtispe, fire år gamle Kaisa. Heller ikke hun hadde jakt-erfaring, og mangel på elg bidro til at hun var like blank da vi avsluttet. Hun klarte imidlertid, på en alle måter grå dag, å jage opp pulsen min da hun brått markerte et fast overvær. Vi fulgte det mer enn to hundre meter, inntil det brått tok slutt nær stammen til ei stor gran. Verken hunden eller jeg skjønnte noe som helst, inntil jeg hørte kongler smelle i bakken. Høyt oppe i toppen hang en flokk med korsnebb som jobbet med sitt, uberørt av min skuffelse. Med Saivu i løs dressur mange år senere opplevde jeg noe lignende, da han tok til å lose mot en grantopp, på beitende korsnebb. Andre ganger har han loset på både ekorn og mår som har søkt tilflukt i grantrær, med stor hissighet og vilje til å klatre etter, om han hadde kunnet.

Både i band og frittgående i verneskog og snaufjell, har Saivu mange ganger søkt opp ryer, på spor så vel som overvær. Jeg tok hagle med meg en gang jeg ville inspisere ei lita jaktbu jeg har, før elgjakta tok til. Da jeg forlot den med Saivu i band, gikk turen om noen kjerr der jeg noen ganger hadde skremt ut rype. Saivu var smått nedi lyngen og snart oppi været med snuten, tydelig interessert, før en stegg slo opp en skrellende latter og fløy ut på baksiden, etterfulgt av ei annen rype. De svingte rundt en kolle og forsvant, men vi fulgte etter i samme høyde til Saivu fanget opp lukt i lyngen og sporet 20-30 meter fram til et nytt kjerr der den ene fuglen fløy opp. Jeg kom ikke til skudd, men Saivu fulgte på i fluktretningen og fikk etter kort avstand opp den andre fuglen som jeg skjøt. Etter denne hendingen har jeg ikke skutt mer fugl for Saivu.

Ikke enten-eller

Enkelte hundefolk jeg har snakket med, mener jeg har vært vågal og risikerte å ødelegge

Saivus egenskaper som elghund, ved å gi hans interesse for fugl og annet småvilt utløp. Det har ikke skjedd, ettersom han har fått sitt jakt-championat på elg. Under elgjakt har han ofte registrert og sjekket ut lukt fra sportegn av mye annet levende, inkludert mus, men bare når det manglet overvær eller ferske sportegn etter større vilt. Elgen etterlater seg mye lukt på beiteplassene fordi den kniper av mer kvist, lyng og urter enn mindre vilt gjør. Det store lungevolumet avgir også mer ånde med lukt fra svelg og munn. På grunn av sin større tyngde forårsaker elgen kraftigere lukt fra bakken fordi klauvene knuser mer vegetasjon. Mine hunder har foretrukket å spore de største framfor de mindre elgene og prioritert stökkspor framfor får etter roligere gangarter, noe de fleste hundeførere nok kjenner seg igjen i. Spor etter såret elg får gjerne prioritet fordi elgen overfører tyngde fra framkroppen der den oftest er såret, til bakbeina som dermed setter kraftigere klauvspor i bakken. I tillegg kan den ha langeskader eller få sårfeber. Da puster den anstrengt og avsetter mer kondens med lukt i vegetasjonen, enn det frisk elg gjør. Det er med andre ord ingen mystikk i de valg elghunder gjør under kontakt med viltspor. De velger det sporet som lukter mest, og vil av den grunn foretrekke storvilt framfor småvilt. Hadde jeg vært yngre da jeg fikk egne hunder og hatt mer tid til jakt, ville jeg nok vært opptatt av å ta ut mer av svarhundens jaktpotensial på småvilt, spesielt skogsfugl, men også lirype og fjellrype. All hønsefugl røper seg ved at den vegetasjonen de beiter på avgir lukt fra avbitte skudd og setter overvær som gode hunder tar på langt hold. Lukt avsettes også i vegetasjonen ved utånding, særlig der fuglen lander etter å ha fløyet et stykke. Det gir hunden muligheter for å finne påskutt og såret fugl som søker å stikke seg bort.

Svarhunden er en allsidig rase som i tillegg til gode egenskaper for jakt på hjortevilt, også har et stort og for det meste, ubrukt potensial for jakt på annet vilt, småvilt så vel som bjørn og mindre rovdyr. Den kan være et fornuftig valg for jegere som ønsker å utøve allsidig jakt med samme hund, gjennom en større del av året. Mine erfaringer tilsier at dette ikke ødelegger hunden, men snarere utvikler erfaringer som den drar nytte av under storviltjakt.

Norsk elghund sort er fortsatt en liten og sårbar rase, og kan lett endre egenskaper hvis avl tvinger den inn i en bestemt mal som fjerner noen av urhundens jaktpotensialer. Økt interesse for rasens allsidighet kan forhåpentlig bidra til at den får større nasjonal utbredelse og dermed en bredere avlsbase som sikrer både egenart og god helsestatus. ■

HANDLERS.NO

Inspired by cat & dog

FAST, LAV PALLEPRIS 2011

Kun rene råvarer som kyllingkjøtt og kyllingfett for din hund.

Bewi Dog Premium Hundefôr

Gå sammen og kjøp KVALITETSFØR til Markedets beste pallespris.

Eks

Basic Croc 15kg kr 249,-
ved kjøp av min. 42 sekker.

Basic Croc 25kg kr 359,-
ved kjøp av min. 33 sekker.

Sport Croc 15kg kr 279,-
ved kjøp av min. 42 sekker.

Sport Croc 25kg kr 385,-
ved kjøp av min. 33 sekker.

Prisene er inkludert mva, og gratis frakt.
Les mer om fôr og utstyr
på www.handlers.no

Tlf. 815 200 15
kundesenter@handlers.no
www.handlers.no

